

جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ خالىق شارۋاشلىغى مەن الەۋمەتتىك دامۇدىڭ 14 - بەسجىلە. 2021) - جىلدان 2025 - جىلغا دەيىن) پىلانى جانە 2035 - جىلغا دەيىنگى بولاشقاتتىق نىسانا باعدارلاماسى «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى ورتالىق كومىتەتنىڭ خالىق شارۋاشلىغى مەن الەۋ-مەتتىك دامۇدىڭ 14 - بەسجىلدىق پىلانىن جانە 2035 - جىلغا دەيىنگى بولاشقاتتىق نىسانانى جاساۋ تۇرالى ۇسىنىسنا» ساي جاسالدى، وندا باستىسى، مەملەكەتنىڭ ستراتەگىيالىق ماقساتى بايمەدلىپ، ۇكىمەت قىزمەتتىڭ ءۇنىيىنى ايفىندالىپ، بازار سۇبيەكتتەرىنىڭ ارەكەتتەنە جەتەكشىلىك ەتەلەدى جانە ارناعا تۇسىرىلەدى. ول ەلىمىزدىڭ جايپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندىانان مەمەلەكەت قۇرۇدىڭ جاڭا جورىعن باستاعان ايبىندى جوباسى، بۇكىل ەلدەگى ار ۇلت خالىقنىڭ ورتاق ارە-كەت پروگرامماسى.

ءىبرىنىشى ءبولم جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندىانان مەملەكەت قۇرۇدىڭ جاڭا جورىعن باستاۋ

“14 - بەسجىلدىق” پلان مەزگىلى — ەلىمىز جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتىپ، ءىبرىنىشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن جۇزەگە اسراعنانان كەيىن، ۇنىمدى ساتتەن پايدالانىپ العا ۇمتىلىپ، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندىانان مەملەكەت قۇرۇدىڭ جاڭا جورىعن باستاپ، ەكىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىنا جورىق جاسايتىن العاشقى 5 جىل.

ءىبرىنىشى تاراۋ دامو ورتاسى

ەلىمىز جاڭا دامو كەزەڭىنە ءۇتتى، دامو نەگىزى ءىبتىي دە بەكەمدەلدى، دامو شارت - جاعە-دايمىندا تەرەڭ وزگەرىستەر تۇىلىپ، ونان ارى دامو جاڭا وراي مەن سايسقا كوپ كەلدى. ءىبرىنىشى تاراۋشا جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدىڭ شەشۇشى جەڭىسەنە جەنىپ، شەشۇشى تابىستارعا قول جەتكىزۇ

“13 - بەسجىلدىق” پىلان مەزگىلى — جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدىڭ شەشۇشى جەڭىسەنە قول جەتكىزەتتىن كەزەڭ. شىتىرمان دا كۇردەلى حالقارالىق جاعداي جانە جا. پالى دا اۋىر ىشكى رەفورما، دامو، ورنىقتىلىق مىندەتتىرى، اسىرسە، جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۇ نىندەتتىڭ اۋىر سوققىسى الدىندا، شي جىنپىڭ جولداسى، ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتى اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتپاي، بورىشىتى ەستە بەرىك ساتتاپ، بۇكىل پارتىيانى، بۇكىل ەلدە-گى ار ۇلت خالقتىن نىتىپاقاتىتىرىپ جانە باستاپ، ەدەرە العا تارتىپ، ءورسى اشا جاڭالىق اشىپ، قايراتتانا العا ۇمتىلىپ، پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ءتۇرلى ستەرىن ىلگەرىلەتتى. رەفورمانى جاپپاي تەرەڭدەتۇدە كەلەلى تىڭ تابىستارعا، مەملەكەتتى جاپپاي زاڭمەن باسقارۇدا كەلەلى ىلگەرىلەۋشە-لىككە، پارتىيانى جاپپاي قاتاڭ باسقارۇدا كەلەلى جەتتىستىكتەرگە قول جەتكىزدى، مەملەكەتتى باسقارۇ جۇبەيسى مەن باسقارۇ قابىلەتىن وسىزاماندىاندىرۇ جەدەل ىلگەرىلەدى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ باششلىغى مەن ەلىمىزدىڭ سوتسىيالىستىك ءتۇزىمىنىڭ اىزالدىلىغى ونان ارى ايتكىلەندى.

ەكونوميكالىق اينالم جالىپ تۇالعالىق جاقتان ورنىقتى بولىپ، ەكونوميكالىق قۇرىلم بۇزدىك. سىز ساپالانىپ، ىشكى ءوندىرىستىڭ جالىپ قۇنى 100 ترىليون يۇاننان استى. -جاڭاشلى مەملە-كەت قۇرىلىسنىڭ جەتتىستىكتەرى مول بولىپ، عارىشقا ادام ىلىپ ۇشو، اي بارلاۋ ىنجەنەرىياسى، تەرەڭ نەڭىز ىنجەنەرىياسى، اسقىن ەسەپتەنۇ، كۇتانتىق ىنفورماتسىيا، “قۇشىڭخاۋ” جوعارى قارقىندى پويەيزى، ءىرى ۇشاق جاساۋ سايقىتى سالالاردا ءىبر توپ كەلەلى عىلم - تەخنىكا جەتتىستىكتە-رىنە قول جەتتى. كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شەشۇشى شايقاسى جاپپاي جەڭىسكە جەتىپ، اۋىل - قىستاقئارداعى 55 مىلليون 750 مىڭ كەدەي كەدەيلىكتەن ارىلدى، جۇڭخۇا ۇلتىن نەشە مىڭ جىل بويى مازالاپ كەلگەن تاقىر كەدەيلىك ماسەلىسى تارىخى سىياتتى شەشىلىپ، ادامزاتنىڭ كە-دەيلەردىڭ سانىن ازايىتۇ تارىخىنداعى كەرەمەتتەر جارىققا شىقتى. اۋىل شارۋاشلىغىن وسىزاماندىان-دىرىۋ ورنىقتى ىلگەرىلەدى، استىقتىڭ جىلدىق ءونىم مولشىرى ءۇرتىس ءىبر ترىليون 300 مىلليارد جىڭنان جوعارى تۇراقىنلىقتى ساقئادى. اۋىل شارۋاشلىغىنان ۇقسقان 100 مىلليون خالىق پەن باسقا دا تۇراقتى حالتتى قالا - قالاشىقتاردا نوپوسقا قوندىرۇ نىساناسى ءساتتى ورنىندالدى. وڭىر-لىك كەلەلى ستراتەگىيا تەخىملىقتى ىلگەرىلەتتىلدى. لاسئانۇدان ساقئانۇ - وڭماۋ تەبىئى كۇشەيتىلىپ، نەگىزگى لاس زاتئاردىڭ شىعارىلۇ جالىپ مولشەرىن ازايىتۇ نىساناسى اسىرا ورنىندالدى، بايلىقتان پايدالانۇ ونىمىدىلىگى كورنەكتى جوعارىلاپ، ەكولوگىيالىق ورتا كورنەكتى جاسقاردى. -فىنانس حاۋىپ - قاتەرىن ءىبر جاقىتى ەتۇدە ماڭىزدى كەزەڭدىك تابىستارعا قول جەتتى. سىرتقا ەسك اشۇ ۇزدىكسىز كەڭەيىپ، “ءىبر بەلدەۋ، ءىبر جولدى” بىرگە كۇلدەندىرۇ تابىسى كورنەكتى بولدى. خالىقتىڭ تۇرمىس دەڭگەيى كورنەكتى جوعارىلاپ، وقۇ - اعارتۇ ادىلدىگى مەن ساپاسى نەداۋىر جوعارىلادى، جوعارى دارەجەلى وقۇ - اعارتۇ جالىبىلاشو ساتسىنا ءوتتى، قالا - قالاشىقتاردا تىڭنان جۇمىستانعاندار 60 مىلليوننان استى، دۇنيە ءجۇزى بويىشا كولەمى ەڭ ۇلكەن قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ جۇبەيسى قۇرىلىپ، نەگىزگى ەمدەلۇدى قامسىزداندىرۇدىڭ قامتىمى ءىبر مىلليارد 300 مىلليون ادامنان اسىپ، نەگىزگى زەينەتكەرلىكتى قامسىزداندىرۇدىڭ قامتىمى ءىبر مىلليارد ادامعا جۇشئادى، قالا - قالاشىقتاردىڭ لاشىقتى مەكەندەرىندەگى جاڭالانغان تۇرعىن ۇيلەر 23 مىليوننان استى. جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۇ نىندەتتىن ساقئانۇ - نىز كىندەۋدە كە-لەلى ستراتەگىيالىق تابىستارعا جەتىپ، تۇسىن وقىعالارعا توتەپ بەرۇ قۇاتى مەن دەڭگەيى بارنىشا جوعارىلادى. الەۋمەتتىك مادەنىيەتتىڭ قىزىمەت وتەۋ دەڭگەيى ۇزدىكسىز جوعارىلاپ، مادەنىيەت سىستەرى مەن مادەنىيەت شارۋاشلىغى كۇلدەنىپ - كوركەيدى. مەملەكەت قورعانىسى مەن ارمىيا قۇ-رىلىسىنىڭ دەڭگەيى بارنىشا جوعارىلاپ، ارمىيانىڭ ۇيىمدىق فورماتىياسىندا كەلەلى وزگەرىستەر تۇلدى. مەملەكەت حاۋىپسىزدىگى جاپپاي كۇشەيىپ، قوعام جارسەمدى، ورنىقتى بولدى.

“13 - بەسجىلدىق” پىلانداعى نىسانا - مىندەتتەر جەڭىسپەن ورنىندالدى، ەلىمىزدىڭ ەكونوميە-كالىق قۇاتى، عىلم - تەخنىكالىق قۇاتى، مەملەكەتنىڭ جالىبلىق قۇاتى جانە خالىقتىڭ تۇرمىس دەڭ-گەيى تىڭ دا يىيك بەلسەكە كوتەرىلىپ، جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدا ۇلى تارىخىي تابىستارعا قول جەتتى، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى كۇلدەنۇى العا قاراي ارشىندى تىڭ قادام تاستاپ، سوتسىيالىستىك جۇڭگو اناعۇرلىم ايبىندى بەينەمەن دۇنيەنىڭ شىعسىندا قاسقايمپ تۇردى.

ەكىنشى تاراۋشا ەلىمىزدىڭ دامو ورتاسى تەرەك دە كۇردەلى وزگەرىستەرگە كىوپ كەلدى
كەزەكتە جانە بۇدان بىلايىى ءىبر مەزگىلدە ەلىمىزدىڭ داموۋى ءالى دە ماڭىزدى ستراتەگىيا-لىق وراي مەزگىلىندە تۇر، ءىبراق وراي مەن سىن - سايسىتاردىڭ بارىندە جاڭا دامو جانە وزگە-رىسى بار. قازىرگى دۇنيە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىستەردى باستان كەشىرۋدە، جاڭا كە-زەكتى عىلم - تەخنىكا توڭگەرىسى جانە شارۋاشلىق وزگەرىسى تەرەڭ دامىدى، خالىقارالىق كۇشە-تەردىڭ سالىستىرماسى تەرەڭ رەتتەلدى، بەيىتتىشلىك پەن دامو ءالى دە ءاداۋىردىڭ نەگىزگى تاقىد-رىبى بولپ، ادامزاتنىڭ تاعىردى لاس ورتاق تۇلعاسى ۇستانمى جۇرت جۇرەڭگىنە تەرەڭ ۇيالادى. سونمەن بىرگە، خالىقارالىق ورتا كۇن ساينىن كۇردەللەسەپ، ورنىقسىزدىق، تۇراقسىزدىق كور-نەكتى ارتتى، جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۇ نىندەتنىڭ يقىيالى كەڭ ارى تەرەڭ بولپ، دۇنيە ەكونوميكاسى توقىراۋ مەزگىلىنە ءوتتى، ەكونوميكانىڭ جاھاندىانۇى كەرى اعىسقا ۇشىرادى، دۇنيە ءجۇزىنىڭ ەنەرىگىيەمەن قامداۋ جانە قاجەتسىنۇ اۋماعىندا تەرەڭ وزگەرىستەر تۇلدى، خالىقا-رالىق ەكونوميكانىڭ، سايسىيىدىڭ جاعدايى كۇردەلى دە قۇبىلمىالى بولپ، دۇنيە ءجۇزى اۋمالى - توپەلى، وزگەرىس كەزەڭىگە ءوتتى، سىڭار جاقىتلىق، قورعانىمىيازىدىق، زورەكەرىلىك دۇنيە ءجۇ-زىنىڭ بەيىتتىشلىكى مەن داۋمۇنا حاۋىپ ءتوندىرىپ وتىر.

ەلىمىز جوعارى ساپالى دامو كەزەڭىنە قادام تاستادى، ءتۇزىم اىزالدىلىغى كورنەكتى بولپ، باسقارۇ ونىمىدىلىگى جوعارىلادى، ەكونوميكا ۇزاق ۇاقىت جاقسى جاققا قاراي دامىدى، زاتتىق نەگىز مەمم، ادام كۇشى بايلىعى مول، بازار اياپسى كەڭ، داموۋى تەبىندى، قوعامدىق جالىپ جاعدا-يى ورنىقتى بولپ، ۇزدىكسىز دامو كوپ جاقىتى باسپەدىللىققا جانە شارت - جاعدايعا بە بولدى.

جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ خالىق شارۋاشلىغى مەن الەۋمەتتىك دامۇدىڭ 14 - بەسجىلدىق پىلانى

جانە 2035 - جىلغا دەيىنگى بولاشقاتتىق نىسانا باعدارلاماسى

سونمەن بىرگە، ەلىمىز دامۇنىڭ بىرەكلىكى، تولىق بولماۋى ماسەلىسى ءالى دە كورنەكتى بولپ، ءۇنىيدى سالالار مەن شەشۇشى بۇنىدارداعى رەفورما مىندەتى ءالى دە جاپالى، جاڭالىق اشۇ قابىد-لەتى جوعارى ساپالى دامو تالابىنا ۇيلەسەيىدى، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ نەگىزى ءالى بەكەم مەمس، قالا مەن اۋىلدىڭ وڭىرلىك داموۋى مەن كىرىس بولسىندەگى پارىق ءىبرشاما زور، ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدىڭ مىندەتى اۋىر، جولى ۇزاق، خالىق تۇرمىسىن قامتاماسىزداندىرۇدا ولقىلىقتار ساقئالۇدا، قوعامدى باسقارۇدا ءالى دە السىزدىكتەر بار.

جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى كۇلدەنۇى ستراتەگىياسىنىڭ جالىپ جاعدايى مەن دۇنيە جۇزىندەگى 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىستەردى، ءسوز جوق، ءىبر تۇتاس جوسپارلاۋ، ەلىمىز قوعامىنداعى باستى قايشلىقتىڭ وزگەرىسىنەن تۇنداعان تىڭ ەرەكشەلىك پەن جاڭا تالاپتى جەتە تانۇ، شىتىر-مان دا كۇردەلى خالىقارالىق ورتا الا كەلگەن تىڭ قايشلىق پەن سىن - سايسىتاردى تەرەڭ تانۇ، وراي تانىمى مەن حاۋىپ - قاتەر تانىمىن كۇشەيتۇ، سوتسىيالىزمنىڭ العاشقى ساتسىنداعى نەگىزگى مەملەكەت جاعدايىن تىياناق تەتىپ، ستراتەگىيالىق ئاباندىللىقتى ساقئاۋ، ءوز ءىسىمىزدى ويداعىداي سىتەپ، دامو زاڭدىلىمەن تانۇ جانە يگەرۇ، كۇرەشەشەڭدىك رىۋىحتى ساۋلەلەندىرىپ، كۇرەشەشەڭ-دىك قابىلەتتى كۇشەيتۇ، تومەنگى شەك يدەياسىن بەكەمدەپ، وزگەرىستى دۇرىس تانۇ، وزگە-رىسكە عىلمىي توتەپ بەرۇ، وزگەرىسكە بىرىقتى تۇردە ۇمتىلىۇ، دادعارسى بارىسىندا ورايدى يگەرۇگە، وزگەرىس بارسىندا جاڭا جاعداي اشۇعا شەبەر بولۇ، ورايدى مىقتى يگەرىپ، سىن - سايسقا توتەپ بەرىپ، پايدالىسىنا ۇمتىلىپ، زىياندىسىنان ساقئانىپ، ەرلىكپەن العا باسۇ قاجەت.

ەكىنشى تاراۋ جەتەكشى باعىت

“14 - بەسجىلدىق” پىلان مەزگىلىندەگى ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋدا، ءسوز جوق، مىنا-داي جەتەكشى يدەيانى، پرىنسىپتى جانە ستراتەگىيالىق باعىتتى مىقتى يگەرۇ كەرەك. **ءىبرىنىشى تاراۋشا جەتەكشى يدەيا** جۇڭغوشا سوتسىيالىزم ۇلى تۇىن يىيك ۇستاپ، پارتيا 19 - قۇرىلتايىنىڭ جانە پارتيا 19 - كە-

زەكتى ورتالىق كومىتەتنىڭ ەكىنشى، ءۇشىنشى، ءتورتىنشى، بەسىنشى جالىپ ماجىلىستەرىنىڭ رىۋىحن شىكەرلىي دايەكتىلەندىرىپ، ماركىسىم - لەنىنىزمىدى، ماۋ زىدۇڭ يدەياسىن، دىڭ شىياۋپىڭ نا-زارياسىن، “ۇشكە ۇلكىلدىك ەتۇ” ماڭىزدى يدەياسىن، عىلمىي دامو كوزقاراسىن، شي جىنپىڭنىڭ جاڭا ءاداۋىر جۇڭغوشا سوتسىيالىزم يدەياسىن جەتەكشى ەتۇگە تاباندى بولپ، پارتيانىڭ نەگىزگى نازارياسىن، نەگىزگى لۇشيانىن، نەگىزگى جوباسىن جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، ەكونوميكالىق قۇرد-لىستى، ساياسى قۇرىلىستى، مادەنىيەت قۇرىلىسىن، قوعامدىق قۇرىلىستى، ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇرىلىسىن جالىپ تۇالعالىق ورنالاستىرۇدى ءىبر تۇتاس ىلگەرىلەتپ، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزا-ماندىانان مەملەكەت قۇرۇ، رەفورمانى جاپپاي تەرەڭدەتۇ، مەملەكەتتى جاپپاي زاڭمەن باسقارۇ، پارتىيانى جاپپاي قاتاڭ باسقارۇ ستراتەگىيالىق ورنالاستىرۇىن سايكەستى ىلگەرىلەتۇ، جاڭالىق اشا دامو، سايكەستى دامو، جاسىل دامو، اشىق دامو، تەڭ يىگىلكىتەنە دامو سىندى جاڭا دامو ۇستانمىن ئاباندىللىقپەن دايەكتىلەندىرۇ، قىزمەتتى ورنىقتىلىق بارىسىندا ىلگەرىلەتۇ سىندى نەگىزگى ارنادان جازباي، جوعارى ساپالى داموۋدى ىلگەرىلەتۇدى نەگىزگى تاقىرىپ، ۇسىنىم جاعىنداعى قۇرىلمىدىق رەفورمانى تەرەڭدەتۇدى نەگىزگى جەلى، رەفورما جۇرگىزىپ، جاڭالىق اشۇدى ءتۇبىرلى قوزعاۋ-شى كۇش، خالىقتىڭ كۇن ساينىن ارتىپ وتىرعان تاماشا تۇرمىس قاجەتتىن قاناعاتاندىرۇدى ءتۇبىر-لى ماقسات ەتۇ، دامو مەن حاۋىپسىزدىكتى ءىبر تۇتاس جوسپارلاپ، وسىزاماندىانان ەكونوميكالىق جۇيە قۇرۇدى تەزەتۇ، ىشكى ءىرى اينالمىدى نەگىزگى تۇلعا ەتكەن، ىشكى جانە خالىقارالىق قوس اينالم بىردىن - ءىبرى جەبەيتىن جاڭا دامو جاعدايىن جەدەل ورناتىپ، مەملەكەتتى باسقارۇ جۇبەيسى مەن باسقارۇ قابىلەتن وسىزاماندىاندىرۇدى ىلگەرىلەتۇ، ەكونوميكانىڭ ورنىقتى، باياندى دامۇىن، قوعامنىڭ نىتىشىنەن، جارسامىدىلىغىن جۇزەگە اسىرىپ، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزامان-دىانعان مەملەكەت قۇرۇعا تاماشا جاعداي جاراتىپ، ءساتتى قادام تاستاۋ.

ەكىنشى تاراۋشا بويىسۇنۇعا ءىپتىسى پرىنسىپ

— پارتيانىڭ جاپپاي باسشىلىغىنا تاباندى بولۇ. پارتيانىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق

دامۇعا باسشىلىق ەتۇ ءتۇزىلىس - مەحانيزمىنە، جۇڭغوشا سوتسىيالىستىك تۇزىمگە تاباندى بولپ جانە ونى كەمەلدەندىرىپ، جاڭا دامو ۇستانمىن دايەكتىلەندىرىپ، جاڭا دامو جاعدايىن قالىبتاسە-تىرۇ قابىلەتى مەن دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، جوعارى ساپالى دامۇدى جۇزەگە اسىرۇعا ءتۇبىرلى كەپىلدىك ازىرلەۇ.

— خالىقتى وزەك ەتۇگە تاباندى بولۇ. خالىقتىڭ نەگىزگى تۇالعالىق ورنىنا، بىرگە بايۇ بە-تالىسىنا تاباندى بولپ، باستان - اياق خالىق ءۇشىن دامو، دامۇدا خالىققا سۇيەنۇ، دامو جەتتىستىك-تەرىنەن خالىقتى تەڭ يىگىلكىتەندىرۇ، خالىقتىڭ ءتۇبىرلى مۇددەسىن قورعاۋ، جالىپ خالىقتىڭ بەل-سەندىلىگىن، بىرىقتىلىغىن، جاسامپازدىغىن تاسقىنداتىپ، قوعامدىق ادىلدىكتى جەپەپ، خالىقتىڭ ىرد-سىن ارتتىرىپ، خالىقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسىن ۇزدىكسىز ورنىنداۋ.

— جاڭا دامو ۇستانمىنا تاباندى بولۇ. جاڭا دامو ۇستانمىن دامۇدىڭ جالىپ بارىسى مەن ارقايسى سالاسىنا تولىق، دۇرىس، جالىپ بەتتىك ءىسگىرىپ، جاڭا دامو جاعدايىن قالىبتاستىرىپ، دامو تاسلىنىدە شىنايى بۇرىلىس جاساۋ، ساپادا، ونىمىدىلكىتە، قوزعاۋشى كۇشتە بۇرىلىس جاساۋدى ىلگەرىلەتپ، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى، اناعۇرلىم ءونمىدى، اناعۇرلىم ادىل، اناعۇرلىم باياندى، اناعۇرلىم حاۋپىسىز دامۇدى جۇزەگە اسىرۇ.

— رەفورما جۇرگىزىپ، ەسك اشۇدى تەرەڭدەتۇگە تاباندى بولۇ. رەفورمانى اۋىنتىقماسە-تان ىلگەرىلەتپ، ەسك اشۇدى بۇلىجىياستان كەڭەيتىپ، مەملەكەتتى باسقارۇ جۇبەيسى مەن باسقارۇ قابىلەتىن وسىزاماندىاندىرۇ قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، جوعارى ساپالى دامۇعا، جوعارى ساپالى تۇرمىسقا تۇساۋ بولاتىن ءتۇزىلىس - مەحانيزمىدىك كەدەرگىلەردى الاستاۋ، بايلىقتى ورنالاستىرۇ ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۇعا، تۇتاس قوعامنىڭ بەلسەندىلىگىن جۇمىلدىرۇعا ءىپىمەدى كەلەلى رەفورما، ەسك اشۇ شارالارىن نىعايتىپ، دامۇدىڭ قوزعاۋشى كۇشى مەن ومىرشەڭدىگىن ۇزدىكسىز ارتتىرۇ.

— جۇيە كوزقاراسىنا تاباندى بولۇ. بولجامپازدىقپەن وي جۇگىرتۇدى، جالىپ جاعدايلىق جوسپارلاۋدى، ستراتەگىيالىق ورنالاستىرۇدى، جالىپ تۇالعالىق جاققان ىلگەرىلەتۇدى كۇشەيتىپ، ەل ءشى جانە خالىقارا سىندى ەكى ۇلكەن جاعدايدى ءىبر تۇتاس جوسپارلاپ، دامو مەن حاۋىپ-سىزدىك سىندى ەكى ۇلكەن ءىستى ويداعىداي ستەۋ، بۇكىل ەل جۇدەرىقتاي جۇمىلۇعا تاباندى بولپ، ورتالىقتىڭ، جەرگىلىكتى ورنىداردىڭ جانە ار جاقنىڭ بەلسەندىلىگىن اناعۇرلىم ويداعىداي ساۋلەلەندىرىپ، نەگىزدى بەكەمدەۋگە، باسپەدىللىقتى ايكىلەۋگە، ولقىلىقتاردى تولىقتۇعا، ءالسىز بۇنىداردى كۇشەيتۇگە كۇش سالۇ، اۋىر حاۋىپ - قاتەرلەر مەن سىن - سايسىتاردان ساقئانۇعا جانە ونى جويۇعا باسا ءمان بەرىپ، دامۇدىڭ ساپاسىن، قۇرىلىمىن، كۈلەمىن، قارىنىىن، ونىمىدىلىگىن، حاۋپىسىزدىگىن بىرلىككە كەلتىرەۋدى جۇزەگە اسىرۇ.

ۇشىنشى تاراۋشا ستراتەگىيالىق باعدار

“14 - بەسجىلدىق” پىلان مەزگىلىندە جوعارى ساپالى دامۇدى ىلگەرىلەتۇدە، ءسوز جوق، جاڭا دامو كەزەڭىن تىياناق تەتىپ، جاڭا دامو ۇستانمىن دايەكتىلەندىرىپ، جاڭا دامو جاعدايىن قا-لىبتاستىرۇ كەرەك. جاڭا دامو كەزەڭىن يگەرۇ — جاڭا دامو ۇستانمىن دايەكتىلەندىرۇدىڭ، جاڭا دامو جاعدايىن قالىبتاستىرۇدىڭ رەال نەگىزى، جاڭا دامو ۇستانمىن دايەكتىلەندىرۇ جاڭا دامو كە-زەڭنى يگەرىپ، جاڭا دامو جاعدايىن قالىبتاستىرۇ ءۇشىن ارەكەت باعدارىن نۇسقاپ بەردى، جاڭا دامو جاعدايىن قالىبتاستىرۇ — جاڭا دامو كەزەڭىندەگى وراي مەن سىندىارعا بەيىمەدلەپ، جاڭا دامو ۇستانمىن دايەكتىلەندىردۇدەگى ستراتەگىيالىق تالام. ۇسىنىم جاعىنداعى قۇرىلمىدىق رەفورما-نى تەرەڭدەتۇگە، ءسوز جوق، باياندى بولپ، جاڭالىق قوزعاۋشىلىق ەتۇ، جوعارى ساپالى ۇسىنىم ارقىلى تىڭ سۇرانىمدى جەتەكتەپ جانە بارلىقتا كەلتىرىپ، ۇسىنىم جۇبەيسىنىڭ يكەمەدىلىگىن جانە شىكى سۇرانىمنىڭ ۇيلەسپەدىلىگىن جوعارىلاتۇ كەرەك. شىكى سۇرانىمدى ۇل-مايتۇدىڭ ۇنەمدى ءتۇزىمىن ورناتىپ، كەمەلدى ىشكى سۇرانىم جۇبەيسىن جەدەل جەتىلدىرىپ، سۇرا-نىم جاعىنداعى باسقارۇدى كۇشەيتىپ، قۇاتتى ەل ءشى بازارىن، ءسوز جوق، قۇرۇ قاجەت. رە-فورمانى ئاباندىللىقپەن ىلگەرىلەتپ، ەكونوميكالىق اينالمىدى تەجەپتىن تۇزىمدىك كەدەرگىلەردى

الاستاپ، ءوندىرىس فاكئورلارنىڭ اينىپاللى ايناىلىمىن جانە ءوندىرىس، ءبولس، اينالم، تۇتىنۇ بۇنىدارىمەن وركانىكالىق ۇشتاستىرۇدى، ءسوز جوق، ىلگەرەلەتۇ قاجەت. ەسك اشۇدى تاباندىلىق-پەن كەڭەيتىپ، ماڭىزدى فاكئورلار جاعىنداعى جىلجىمالى ەسك اشۇدى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتپ، تۇزىمدىك ەسك اشۇدى ورنىقتى كەڭەيتىپ، ەل ىشىندەگى ەكونوميكالىق اينالم جۇبەيسىنە سۇبە-نىپ، الەمدىك فاكئور بايلىعى جونىىنن قۇاتتى باۋراۋ ءوردىسىن، ءسوز جوق، قالىبتاستىرۇ قاجەت. ىشكى ءىرى اينالىمنىڭ جەتەكشىلىك رولىن كۇشەيتىپ، خالىقارالىق اينالم ارقىلى ىشكى ءىرى اينا-لىمنىڭ ونىمىدىلىكى مەن دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، ىشكى جانە خالىقارالىق قوس اينالىمنىڭ ءىبرىن - ءبىرى جەپەپ، بىرگە ىلگەرەلەتۇىن، ءسوز جوق، جۇزەگە اسىرۇ قاجەت.

ۇشىنشى تاراۋ باستى نىسانالار

جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندىانان مەملەكەت قۇرۇ ستراتەگىيالىق ورنالاستىرۇ بويىنىشا 2035 - جىلغا دەيىنگى بولاشقاتتىق نىسانا مەن “14 - بەسجىلدىق” پىلان مەزگىلىندەگى ەكونوميكا-لىق، قوعامدىق دامۇدىڭ باستى نىسانالارى مىناداي :

ءىبرىنىشى تاراۋشا 2035 - جىلغا دەيىنگى بولاشقاتتىق نىسانا

2035 - جىلغا نازار سالساق، ەلىمىز سوتسىيالىستىك وسىزاماندىاندىرۇدى نەگىزىنەن جۇزەگە-اسرادى. ەكونوميكالىق قۇاتى، عىلم - تەخنىكالىق قۇاتى، مەملەكەتتىڭ جالىبلىق قۇاتى زور دارە-جەدە جوعارىلايدى، ەكونوميكالىق جالىپ شاماسى مەن قالا - اۋىل تۇرىندارىنىڭ جان باسندىق كىرىسى تاعى دا تىڭ بەلسەكە كوتەرىلەدى، شەشۇشى وزەكتى تەخنىكالاردا كەلەلى جەتتىستىكتەرگە جەتىپ، جاڭاشلى ەلدەردىڭ الدىڭعى قاتارىنا تەئەدى. جاڭاشا ونەركاسپتەندىرۇدى، ىنفورماتسىيا-لاندىرۇدى، قالا - قالاشىقتاندىرۇدى، اۋىل شارۋاشلىغىن وسىزاماندىاندىرۇدى نەگىزىنەن جۇزەگە اسىرىپ، وسىزاماندىانان شارۋاشلىق جۇبەيسى قۇرىلادى. مەملەكەتتى باسقارۇ جۇبەيسى مەن باسقارۇ قابىلەتىن وسىزاماندىاندىرۇ نەگىزىنەن جۇزەگە اسادى، خالىقتىڭ تەڭ تۇرعىدا قاتىناسۇ، تەڭ تۇرعىدا دامو ۇقىعى تولىق قامتاماسىز ەتىلىپ، زاڭمەن باسقارىلاتىن مەملەكەت، زاڭمەن باسە-قارىلاتىن ۇكىمەت، زاڭمەن باسقارىلاتىن قوعام نەگىزىنەن قۇرىلادى. مادەنىيەتتە، وقۇ - اعارتۇدا، دارىندىلاردا، دنەنە تاريبەدە قۇدىرەتتى، سالاماتتى جۇڭگو قۇرىلىپ، خالىقتىڭ ساپاسى مەن قوعامە-نىڭ وركەنىيەت دەڭگەيى تىڭ بەلەسكە كوتەرىلىپ، مەملەكەتنىڭ مادەنىيەت جۇسماق كۇشى كور-نەكتى نىعايدى. جاسىل ءوندىرىس تۇرمىس ءئاسىلى كەڭىنەن قالىبتاسىپ، كومىر قىشقىل گازىن شىعارۇ مولشىرى بەلگىلەنگەن وركەش مانىىنە جەتكەننەن كەيىن ورنىقتىلىق بارىسىندا ازايىتىپ، ەكولوگىيالىق ورتا تۇبىرىنەن جاقسارىپ، كورنىكتى جۇڭگو قۇرىلىسى نىساناسى نەگىزىنەن جۇزەگە اسادى. سىرتقا سىسك اشۇدىڭ جاڭا جاعدايى قالىبتاسىپ، خالىقارالىق ەكونوميكالىق سەلبەستىك پەن باسەكەتكە قاتىناسۇداعى تىڭ باسپەدىللىق كورنەكتى ارتادى. جان باستان تۇرا كەلەلتىن ىشكى ءوندىرىستىڭ جالىپ قۇنى ورتاشا دامىعان ەلدەردىڭ دەڭگەيىنە جەتىپ، ورتاشا كىرىستەگى توپتىڭ سانى كورنەكتى ارتادى، نەگىزگى الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋدىڭ تەڭشەڭرىلۇى جۇزەگە اسىپ، قالا مەن اۋىلدىڭ وڭىرلىك دامو پارقى مەن تۇرىندارىدىڭ تۇرمىس دەڭگەيىندەگى پارىق كورنەكتى ازايادى. بەرەكەلى جۇڭگو قۇرىلىسى اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيگە جەتىپ، مەملەكەت قورعانىسى مەن ارمىيانى وسىزاماندىاندىرۇ نەگىزىنەن جۇزەگە اسادى. خالىق اناعۇرلىم تاماشا تۇر-مىسقا كەنەلىپ، ادامنىڭ جان - جاقىتى داموۋى، جالىپ خالىقتىڭ بىرگە بايۇى اناعۇرلىم كورنەكتى ماندىك ىلگەرىلەۋشىلىكتەرگە قول جەتكىزەدى.